

1.10.2021

Julkinen

Julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekninen osasto

Pöytäkirja Valtionhallinnon tiedonhallinnan yhteistyöryhmän (Valti) 6/2021 kokouksesta

Aika Keskiyö 29.9.2021 klo 13.00-15.00

Paikka Skype

Osallistujat

- Jarkko Levasma, ICT-johtaja, valtiovarainministeriö (puheenjohtaja)
- Sami Kivivasara, hallitusneuvos, valtiovarainministeriö (varapj) (ei paikalla)
- Jussi Luomajärvi, hallintojohtaja, liikenne- ja viestintäministeriö
- Antti Vertanen, tietohallintojohtaja, maa- ja metsätalousministeriö
- Tarmo Maunu, tietoyksikön päällikkö, oikeusministeriö
- Kalervo Koskimies, erityisasiantuntija, opetus- ja kulttuuriministeriö
- Mikko Soikkeli, tietohallintojohtaja, puolustusministeriö
- Tapio Aaltonen, tietohallintojohtaja, sisäministeriö
- Minna Saario, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö
- Sirpa Alitalo, teollisuusneuvos, työ- ja elinkeinoministeriö (poistui klo 14.01)
- Ari Uusikartano, tietohallintojohtaja, ulkoministeriö
- Max Hamberg, toimialajohtaja, valtioneuvoston kanslia
- Vesa Lipponen, vt. tietujohtaja, valtiovarainministeriö (paikalla klo 13.08)
- Jukka Litmanen, tietohallintojohtaja, ympäristöministeriö
- Eila Nummi, tietojärjestelmäpäällikkö, eduskunta
- Arja Terho, finanssineuvos, valtiovarainministeriö
- Heikki Talkkari, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö

Pysyvät asiantuntijat

- Maria Nikkilä, tietohallintoneuvos, valtiovarainministeriö
- Tomi Hytönen, budjettineuvos, valtiovarainministeriö (paikalla klo 13.20 alkaen)

Esittelijät

- Jenni Taskinen, erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö
- Tytti Huopainen, taloushallintoasiantuntija, Valtiokonttori
- Jukka Erkkilä, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö
- Miina Arajärvi, erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö

- Olli-Pekka Rissanen, johtava asiantuntija, valtiovarainministeriö
- Kimmo Rousku, johtava erityisasiantuntija, Digi- ja väestötietovirasto

Sihteeri Heidi Torro, asiantuntija, valtiovarainministeriö (pääsihteeri)

Poissa Irja Peltonen, hallinto- ja kehitysjohtaja, valtiovarainministeriö

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.06.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Päätös: Hyväksyttiin pöytäkirja.

3. Avoimen lähdekoodin tilannekuva

Esittelijät: Miina Arajärvi ja Olli-Pekka Rissanen, VM

Valtiovarainministeriössä tehdään selvitys ja analyysi avoimien ratkaisujen, erityisesti lähdekoodin, nykytilasta syksyllä 2021. Tavoitteena on muodostaa tilannekuva avoimista ratkaisuksista ja laatia sen pohjalta arvio strategisille linjauksille. Uudet teknologiat ovat muuttaneet järjestelmien rakentamisen ja ylläpidon toimintatapoja (DevOps, koodin kontitus). Pilviympäristössä resursseja hallitaan koodilla (IaC). Avoin koodi ja API ovat osa tätä muutosta.

Alustavaa valmistelua on tehty kevään 2021 aikana. Alustavia havaintoja ovat:

- avoimien ratkaisujen tuntemus ja käyttö ovat lisääntyneet merkittävästi
- hallitusohjelman kirjaus asiasta on riittämätön käytäntöön nähden
- suurten toimijoiden osallistuminen avoimen koodin kehitykseen

Kevään 2022 aikana valmistellaan esitys, miten julkisessa hallinnossa edistetään avoimia järjestelmiä.

Keskustelu: Keskustelussa nousi esiin, että hallitusohjelmakirjauksen lisäksi toivotaan linjausta asiasta. Lisäksi pitää selkeyttää avointen toteutusten hyödyntämisen pelisäännöt hankinnoissa ja kehittämisessä, myös suhteessa valmisohjelmistoihin. Jotkut toimijat ovat esittäneet tulkintoja, että avoimet toteutukset rajoittavat kilpailua markkinoilla.

Toisaalta keskustelussa haluttiin korostaa tietosisältöjen hyödyntämismahdollisuudet takaavaa lähestymistapaa ja toteutusten hyödynnettävyyttä hallinnossa laajemminkin. Tällaisessa lähestymisessä tuotteella tai toteutuksen muodolla ei ole väliä, kunhan se mahdollistaa avoimet rajapinnat sisältöjen hyödyntämiseksi tarvittaessa. Lisäksi pitää huomioida korkeaa turvatasoa edellyttävät järjestelmät, jotka olisivat koodimielessä niin avoimia, että auditointi on mahdollista kattavasti.

Päätös: Merkittiin tiedoksi ja seurataan asian edistymistä tarvittavilta osin.

4. Talous- ja hankeinformaation hyödyntäminen tiedonhallinnan ohjauksessa

Esittelijät: Jenni Taskinen ja Jukka Erkkilä, VM sekä Tytti Huopainen, VK

Yhteistyöryhmä perehtyi talous- ja hankeinformaation hyödyntämisen kehittämiseen ja tarkasteli suunniteltuja toimenpiteitä suhteessa Valtin tehtäviin ja ministeriöiden toimialansa ohjaustehtäviin.

ICT-menoraporttia kehitetään loppuvuoden 2021 aikana siten, että raportti on julkaistavissa avoimeen käyttöön alkuvuonna 2022. Keskeisiä toimenpiteitä:

- Raportin sisältöä yksinkertaistetaan
- Raporttiin lisätään uudet vuosina 2020 ja 2021 käyttöön otetut sisäisten ostojen kulutitit
- Arvioidaan, miltä aikajänteeltä raportti julkaistaan (vuosien välinen vertailtavuus)
- Sovitaan julkaisukanava (esim. Tutkihallintoa.fi) ja ylläpitoprosessi
- Varmistetaan riittävät "lukuohjeet" raportin hyödyntämisen tueksi

Eduskunta edellyttää, että ICT-hankkeiden hyödyistä ja tuloksista raportoidaan eduskunnalle. Raportointia ei voida tehdä tavoitteen mukaisesti, sillä Hankesalkkupalvelua ei käytetä yhtenäisesti ohjeistetulla tavalla. Tämän johdosta valtiovarainministeriö arvioi tarvittavia toimenpiteitä Digi- ja väestötietoviraston toimien, kuten käyttöohjeiden kehittämisen, lisäksi. Tavoitteena on parantaa tiedon hyödyntämisen mahdollisuuksia ja tuoda esille myös puutteet esimerkiksi raportoinnin laajuudessa.

Keskustelu: Keskusteltiin ICT-investointien ja kulujen seurannan periaatteista. ICT-menoseurannan osalta toivottiin tulevien hyvinvointialueiden osalta vastaavanlaista seurantaa. Todettiin, että valtiovarainministeriö, Kuntaliitto ja Valtiokonttori valmistelevat kuntien taloustietoihin perustuvaa ICT-menojen raportointia vuodelle 2022. Hankesalkkupalvelun osalta keskustelussa nousi esiin, että hankesalkku pitää ottaa mukaan operatiiviseen ja strategiseen ohjaukseen tai tavoitteet eivät toteudu. Hankesalkun käytön tulee olla yhtenäistä hallinnonaloilla, jotta saadaan yhtenäistä raportointitietoa. Hallinnonalojen välinen vertailu pitää olla mahdollista myös jatkossa.

Päätös: Yhteistyöryhmä antoi palautetta investointien seurannan kehitystarpeista ja näkemyksiä hankeinformaation hyödyntämisen jatkokehittämisen tueksi.

5. Digitalisaation, datatalouden ja julkisen hallinnon ministerityöryhmä

Esittelijä: Jarkko Levasma, VM

Valtioneuvosto asetti 2.9.2021 digitalisaation, datatalouden ja julkisen hallinnon kehittämisen ministerityöryhmän. Sen tehtävänä on ohjata julkisen hallinnon, digitalisaation, datatalouden ja tietopolitiikan kehittämistä. Tavoitteena on yhteistyön vahvistaminen. Kyseessä on yhteistyöelin, joka ei jaa rahoitusta.

Käytiin läpi ajankohtainen tilanne ja käynnistymisen periaatteet ministerityöryhmän ja digitoimiston osalta.

Keskustelu: Keskustella nousi esiin, millä tavoin huomioidaan ne hallinnonalat, jotka eivät ole edustettuna työryhmässä tai toimistossa. Todettiin, että työssä pitää huomioida digitalisaation kehittämisen yhteys yleislainsäädännön tulkintaan ja kehittämiseen.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

6. Digiturvakyselyn tulokset

Esittelijä: Kimmo Rousku, DVV

Kesäkuussa 2021 Digi- ja väestötietovirasto toteutti Organisaation Digiturvakyselyn, johon saatiin 128 vastausta julkisen hallinnon organisaatioilta. Valtaosa vastaajista oli valtionhallinnon toimijoita. Digiturvakyselyn avulla seurataan, miten organisaatioiden hallinnollinen digiturvallisuus kehittyy. Digiturva on yleisesti kehittynyt positiiviseen suuntaan.

Tulosten perusteella on muotoiltu yksi yleinen kehittämiskohde:

Koko organisaation läpäisevä riskienhallintaprosessi.

Useimmat digitaalisen turvallisuuden osa-alueet ovat selkeästi kehittyneet kuluneen kahden vuoden aikana, lukuun ottamatta riskienhallintaa ja johtamista. Digitaalisen turvallisuuden johtaminen on kuitenkin avainasemassa kaiken turvallisuustyön toteuttamisessa ja kehittämisessä. Toimiakseen se edellyttää koko organisaation läpäisevää riskienhallintaprosessia ja menettelyitä aina johtoryhmästä henkilöstöön saakka. Kaikkien on osallistuttava jokapäiväisen toiminnan uhkien tunnistamiseen ja havaituista riskeistä ilmoittamiseen.

Lisäksi tulosten perusteella on johdettu 18 kehittämiskohdetta.

Keskustelu: Keskustelussa nousi esiin erityisesti digiturvariskien hallinta ja digiturvallisuuden harjoittelun monipuolinen tarjonta.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

7. Muut asiat

Ei muita asioita.

8. Ehdotettavat asiat seuraaviin kokouksiin

Valtin jäsenten mahdolliset ehdotukset seuraavissa kokouksissa käsiteltävistä aiheista:

- Viranomaisten välinen yhteistyö tai harjoitustoiminta tietoturvan osalta
- Päivitys digiministeriyöryhmän ja -toimiston osalta

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.00.

ICT-johtaja, ylijohaja

Jarkko Levasma

Jakelu: Valtionhallinnon tiedonhallinnan yhteistyöryhmän jäsenet ja sihteeri